

УДК 005
ББК 66.3(0)

Потенціал сучасної науки (частина II): матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції м. Київ, 10-11 листопада 2018 року. – Київ: МЦНД, 2018. – 68 с.

У даному збірнику представлені тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Потенціал учасної науки». Висвітлюються актуальні проблеми розвитку науки на сучасному етапі розвитку. Розглядаються актуальні механізми та інструменти забезпечення перспектив наукових досліджень.

Збірник призначений для студентів, здобувачів наукових ступенів, науковців та практиків.

Всі матеріали представлені в авторській редакції. За повноту та цілісність яких автори безпосередньо несуть відповідальність.

©МЦНД 2018

ЗМІСТ

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ	5
Бацман А.В., Хомюк Н.В. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ПРИРОДОЗНАВСТВА.....	5
Білан Ю.О. ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ АДЕКВАТНОЇ САМООЦІНКИ У ПРЕДСТАВНИКІВ СУЧАСНОГО МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ.....	6
Вороніна Т.В. Саюк В.І. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ПЕДАГОГА-ДОРАДНИКА ДО ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	9
Грищенко С.Ю. ВПЛИВ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА УСПІШНІСТЬ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ У ВНЗ.....	11
Клименко О.Л., Лавренко О.А., Самохвалов С.П. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ КОМПЕТЕНЦІЙ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ І-ІІ Р.А.	13
Клопотюк М.О. ФОРМУВАННЯ ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ В МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	15
Коваленко Т.М. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ.....	17
Кокнова Т.А. ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОМЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	19
Куліш В.Р., Хомюк Н.В. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ НАОЧНОСТІ НА УРОКАХ ПРИРОДОЗНАВСТВА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	20
Курдюкова О.М. МЕТОД ТВОРЧИХ ГРУП ЯК ОСНОВА ТВОРЧОЇ СПІВПРАЦІ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ.....	21
Лесик Д.С. ХАРАКТЕРИСТИКА ВПЛИВУ ІНДИВІДУАЛЬНО-ТИПОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ УЧНЯ НА УСПІШНІСТЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	23
Пенкіна Н.П. ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ – ЗАПОРУКА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПРОФЕСІЙНО - ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН.....	25
Петрікін С.В., Золотарьова А.В. «ІНТЕГРАЦІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ІНФОРМАТИКИ У ФОРМАТІ STREAM-ОСВІТИ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА».....	27
Слесар К.Г. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ДО РОБОТИ З БАТЬКАМИ В КЛАСІ З ІНКЛЮЗИВНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ.....	28
Станєва М.М. ДИЗАЙН-ОСВІТА ЯК ОСНОВА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ.....	30
Фурманок С.М. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ У ВИКОРИСТАННІ НЕТРАДИЦІЙНИХ ТЕХНІК МАЛЮВАННЯ.....	32

- інформаційно-довідникові системи;
- ігрове навчальне середовище;
- електронний конструктор;
- експертна система.

Форми використання ІКТ

У процесі викладання математики, інформаційні технології можуть використовуватися в різних формах, зокрема, мультимедіа, використання яких дає різке збільшення часу самостійної роботи. Такий процес навчання дозволяє розвивати мислення, активізувати розумові процеси. Робота буде творчою, якщо в ній проявляється власний задум учнів, ставляться нові завдання і самостійно вирішуються.

При плануванні уроків математики з використанням ІКТ треба враховувати:

- наявний набір комп'ютерного та мультимедійного обладнання,
- наявність програмно-методичного комплексу до підручника, що відповідає діючій програмі,
- наявність інструментальних середовищ,
- наявність програм-тренажерів,
- готовність учнів до роботи з використанням комп'ютера,
- можливості учня використовувати комп'ютерні технології поза класом. [4].

Комп'ютерні презентації, виконані в різних програмних середовищах, органічно вписуються в будь-який урок, ефективно допомагають учителю за мінімальний час самостійно виготовити мультимедійний посібник до уроку, що унаочнює навчальний матеріал, дає можливість провести математичний диктант і його перевірку, продемонструвати способи розв'язання завдань тощо. Причому достатньо одного лише комп'ютера та проектора для використання презентацій на уроці математики.

Формати використання ІКТ при вивченні математики:

- самостійне навчання учнів;
- використання тренінгових (тренувальних) програм;
- використання діагностичних і контролюючих матеріалів;
- виконання домашніх самостійних і творчих завдань;
- використання комп'ютера для обчислень, побудови графіків;
- використання програм, що імітують досліди, лабораторні роботи, застосування теорії у практичній діяльності людини;
- використання ігрових і цікавих програм;
- використання інформаційно-довідкових програм.

Застосування сучасних інформаційних технологій у навчанні – одна з найбільш важливих і стійких тенденцій розвитку світового освітнього процесу. У вітчизняній загальноосвітній школі в останні роки комп'ютерна техніка й інші засоби інформаційних технологій стали все частіше використовуватися при вивченні більшості навчальних предметів. Навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, – це і рівнева диференціація, тому що в умовах цієї технології учень має право на вибір змісту своєї освіти, рівня засвоєння. При цьому діяльність вчителя повинна забезпечити можливість кожному школяреві опанувати знаннями на обов'язковому або більш високому рівні (за вибором учня).

Останні десятиліття поставило школу в ситуацію необхідності введення істотних змін у систему навчання і виховання учнів. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій на уроках математики в якійсь мірі сприяють вирішенню цієї проблеми. [2].

Література

1. Інформаційні технології під час уроків математики. Старцева Надія Олександрівна, с.н.с. Інституту електронних програмно-методических засобів ПАТ.
2. Подготовка учителя математики: инновационные подходы. Под ред. Шадрикова В.Д.М., 2002
3. Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності (наказ Міністерства освіти і науки України від 7 листопада 2000 року №522).
4. Селевко І.К. Сучасні педагогічні технології: Навчальний посібник. М.: Народне освіту, 1998. 256 з.

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОМЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасні процеси європеїзації та модернізації професійної освіти у вищій школі вимагають вдосконалення лінгвометодичної підготовки майбутніх викладачів іноземної мови. На нинішньому етапі ця проблема набуває особливого значення. Адже майбутні викладачі повинні володіти не лише лінгвістичними навичками, досконало володіючи іноземною мовою, обраною для спеціалізації, але й мати ґрунтовні знання з питань методики її викладання і вміти доцільно використовувати на практиці отримані теоретичні знання методів викладання іноземних мов.

Аналіз сучасного стану розробленості проблеми формування лінгвометодичної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов передбачає визначення напрямків наукового пошуку. Такий підхід охоплює аналіз фундаментальних праць, щодо підготовки майбутніх філологів у рамках компетентнісного підходу; дозволяє з'ясувати стан розробленості проблеми формування фахово-орієнтованої підготовки майбутніх викладачів іноземних мов, а також сприяє виявленню і аналізу робіт у контексті формування лінгвометодичної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов.

У ході аналізу напрацювань науковців виокремлено фундаментальні роботи, що стосуються загального ракурсу у процесі фахової підготовки педагогів взагалі та особливо викладачів-філологів. Такі фундаментальні розвідки стали цінним орієнтиром для розкриття концептуальних положень, щодо формування лінгвометодичної компетентності майбутніх філологів у процесі їх фахової підготовки. Отже, аналіз наукової літератури дозволяє стверджувати, що в рамках різних течій це питання імплицитно представлено у працях В. Андрущенка, В. Бондаря, І. Зязюна, В. Кременя, Т. Левченко, П. Сауха, О. Дубасенюк, С. Вітвицької, в яких розглядається питання орієнтації вищої освіти України та її модернізації в контексті сьогоденної демократизації, глобалізації та євроінтеграції. Питання підвищення конкурентоспроможності будь-якої країни у сучасному світі передбачає, на думку П. Сауха, перехід від екстенсивного використання людських ресурсів з низьким рівнем базової професійної підготовки до інтенсивного використання висококваліфікованої робочої сили, адаптованої до умов соціально-орієнтованої економіки інноваційного типу [6, с.3]. Саме тому, на думку В. Андрущенка, серед змін, що відбуваються у контексті сучасної глобалізації, важливо зберегти унікальну українську національну ідентичність [3]. А особливо це актуально зберегти для філолога, який виступає своєрідною ланкою для діалогу культур, ставши, у своїй сукупності, представником національно-культурної самобутності та ретранслятора іншомовної індивідуальності.

Зрештою, сучасний стан української педагогічної освіти вимагає переоцінки цінностей і теорії формування професійної компетентності вчителя-філолога європейського рівня на ринку праці в освітній діяльності [1, с.55]. У зв'язку з цим перед вищою школою стоїть завдання створити умови для підготовки інноваційно-орієнтованих фахівців. На думку О. Дубасенюк, сучасний ринок праці свідчить, що перевагу мають ті випускники ВНЗ, професійний та особистісний досвід яких дозволяє інтегрувати індивідуальний світогляд, ціннісні орієнтації до сфери їхньої професійної діяльності [5, с.7]. На думку В. Лугового, О. Слосаренко, Ж. Таланової, орієнтуватися, під час підготовки майбутніх спеціалістів, необхідно на компетентнісний підхід, оскільки це стане „кваліфікаційною конституцією нації” [7].

Таким чином, на думку дослідників: „...вища школа готує кваліфіковані кадри насамперед для безпосереднього виходу на ринок праці та самостійного життя в суспільстві, де фактичні навчальні результати, реально набуті компетенції суворо перевіряються на практиці” [4, с.3]. Саме тому врахування компетентнісного підходу у навчанні дасть змогу підвищити ефективність освіти на шляху до багатьох соціально-культурних факторів, забезпечуючи безперервність навчання спеціаліста впродовж життя, і наявність у нього конкурентоспроможних компетентностей, що цілком відповідає світовій тенденції до глобалізації та європейській інтеграції України на сучасному етапі.

Література:

1. Андрущенко В., Бондар В. Модернізація педагогічної освіти в контексті викликів XXI століття // Європейські педагогічні студії. Випуск 5-6/2015, С. 54-63. Режим доступу: <http://enrpi.gpi.edu.ua/bitstream/123456789/11547/1/Andrushchenko%20Bondar.pdf> Дата звернення: 6.09.2018.
2. Андрущенко В. Основні тенденції розвитку вищої освіти України на рубежі століть (Спроба прогностичного аналізу) // Вища освіта України. — 2001. — №1. — С. 11—17.
3. Андрущенко В. П. Українська педагогічна освіта у європейському просторі / В. П. Андрущенко // Педагогічна і психологічна науки в Україні (до 15-річчя АПН України) / ред. колегія Сухомлинські О. В., Бех І. Д., Луговий В. І. — К.: Педагогічна думка, 2007. — Т. 4. Педагогіка і психологія вищої школи. — 439 с. — С. 36—57.
4. В. І. Луговий, О. М. Слосаренко, Ж. В. Таланова. Ключові поняття сучасної педагогіки: навчальний результат, компетентність, кваліфікація / Луговий В. І., Слосаренко О. М., Таланова Ж. В. // Педагогічна і психологічна науки в Україні / НАПН України. — К., 2012. — Т. 1: Загальна педагогіка та філософія освіти. — С. 23—38. — Бібліогр.: 29 назв. — (До 20-річчя НАПН України).
5. Дубасенюк О. А. Роль педагогічних знань у професійній підготовці майбутнього вчителя // Професійна педагогічна освіта: становлення і розвиток педагогічного знання: монографія / за ред. проф. О. А. Дубасенюк — Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. — С. 15—43.
6. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія / П. Ю. Саух [та ін.]; ред. П. Ю. Саух. — Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. — 443 с.
7. Луговий В. І. Це кваліфікаційна конституція нації [Текст] / В. І. Луговий, Б. І. Корольов // Освіта: Всеукраїнський громадсько-політичний тижневик. — № 1-2. — січ. 2012. — С. 12—13.

Куліш В.Р

студент відділення «Початкова освіта»

Науковий керівник — викладач природничих дисциплін, викладач вищої категорії,

старший викладач Хомюк Н.В.

Луцький педагогічний коледж

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ НАОЧНОСТІ НА УРОКАХ ПРИРОДОЗНАВСТВА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Застосування наочності у викладанні природознавства — обов'язкова умова свідомого й міцного засвоєння знань учнями. Принцип наочності сформулювався дуже давно і являється одним з найважливіших принципів навчання в початковій ланці освіти. А особливо велике значення має принцип наочного навчання для уроків природознавства.

В основу принципу наочності покладена ідея зосередження уваги учнів на найважливішому, найсуттєвішому, піднесення інтересу до вивчуваного матеріалу, активізація процесу навчання. Реалізація принципу наочності допомагає учням глибше й повніше засвоювати знання, виявити зв'язок між науковими знаннями й життєвою практикою, сприяє становленню активної, суб'єктивної позиції в навчальній діяльності, стимулює розвиток мотиваційної сфери молодшого школяра [2, с. 43].

У цих словах видатний педагог Сухомлинський ще раз підкреслює, що навчати дітей без реалізації принципу наочності неможливо, а, точніше сказати, недоцільно: «Природа мозку дитини потребує, щоб її розум виховувався біля джерела думки — серед наочних посібників, образів і насамперед, серед природи, щоб думка переключалася з наочного образу на «обробку» інформації на цей образ. Якщо ж ізольовати дітей від природи, якщо з перших днів навчання дитина сприймає тільки слово, то клітини мозку швидко втомлюються і не справляються з роботою, яку пропонує вчитель» [1, с.304].

Наочність — це особливість образу, створеного у свідомості суб'єкта. Наочність є показником того психічного образу, який створений суб'єктом у результаті процесів відчуття і сприймання. Наочний зсід — це модель реальних процесів або видозмінений предмет чи умови його буття, які використовуються для розв'язування учбових задач в якості засобу, а не мети пізнання. Важливим є те, що наочні посібники на основі сприймань і відчуттів формують чуттєві образи, на основі яких робляться

висновки. Отже не сам наочний посібник є головним у структурі процесу пізнання, а чуттєвий образ, сформований за його допомогою.

Увага молодших школярів залучається яскравим, образним, наочним матеріалом, живим і емоційним викладом. Дитина звертає увагу на те, що збуджує її почуття, інтерес. Усе, пов'язане з наочністю, яскравістю вражень, викликає сильні почуття й запам'ятовується легко й надовго [3, с.44].

Потреба в демонструванні графічних наочних посібників зумовлена тим, що уявлення, які дістають діти тільки з розповіді вчителя або читання статті і які не закріплені зоровими образами, можуть бути неправильні. Отже, демонстрування навчальних таблиць і картин, супроводжувані поясненнями, допомагають створити в учнів образні уявлення про предмети і явища навколишнього середовища. [5, с.50-51]

Роботу з стінними картинками або таблицями, я вважаю, можна проводити на різних етапах уроку. Слід пам'ятати, що пасивне поверхнєве розглядання картини або таблиці учнями не дасть позитивних наслідків ні в навчанні, ні у вихованні. Щоб підвищити активність роботи з таблицями, викликати емоції та інтерес, недоцільно відкривати їх заздалегідь. Під час бесіди або розповіді тільки в певний момент учителя відкриває картину й аналізує її.

Часто учні не мають можливості спостерігати багато об'єктів й явищ безпосередньо в природі. Для знайомства з ними на уроках природознавства потрібно використовувати друковані наочні приладдя: картини, таблиці, фотографії, листівки, ілюстрації. Навчальні таблиці й картини в сполученні з іншими посібниками створюють в учнів образне уявлення про багато природних об'єктів й явищ.

Успіх застосування наочних посібників залежить насамперед від їх обґрунтованого вибору у кожній конкретній ситуації. Вибір визначається:

а) змістом і обсягом елемента кожної логічно завершеної частини змісту навчального предмета, зокрема необхідною для його формування чуттєвою основою;

б) конкретними дидактичними задачами і підзадачами, які розв'язуються на кожному етапі процесу навчання; в) рівнем опорних знань, умінь і навичок, чуттєвим досвідом дітей у конкретній навчально-пізнавальній ситуації; г) об'єктивними умовами (пора року, місцеві умови і т. ін.), в яких реалізується процес навчання. [4, с.305].

Висновки: Для того щоб підвищити рівень засвоєння навчального матеріалу на уроках природознавства необхідно застосовувати різні засоби наочності. Адже саме вони підвищують ефективність навчання, а також вони спонукають дітей до навчання. Правильний вибір наочності дозволяє урізноманітнити хід уроку і підвищити його якість. Знання вимог щодо використання наочних посібників допоможе уникнути поширених у шкільній практиці недоліків та помилок.

Література

1. Панченко Г.П. Особливості застосування наочності // Початкова школа. — 1986. — №12. — С.50-51.
2. Сухомлинський В. Сто порад учителям / В. Сухомлинський. — К.: Рад. шк., 1988. — С.304.
3. Ключова Т. Реалізація принципу наочності на уроках природознавства в початковій школі / Т. Ключова // Наука школі. — 2013. - № 3. — С.43-44.
4. Нарочна Л. Методика викладання природознавства: Навчальний посібник / Л. Нарочна, Г. Ковальчук, К. Гончарова. — К., 1990. — С.301.
5. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / автор-укладач Н.П. Наволокова. — Х.: Основа, 2009. — 176 с.

Курдюкова О.М.

магістрант Ізмаїльського державного гуманітарного університету

МЕТОД ТВОРЧИХ ГРУП ЯК ОСНОВА ТВОРЧОЇ СПІВПРАЦІ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

Новий характер освіти зумовлений сучасними змінами, що відбулися в Україні: тепер головним є не лише знання, а й особистість учня, здатність його до самовизначення та самореалізації, до рефлексивного аналізу власної діяльності. Прийшло усвідомлення того, що дітям треба навчати по-новому, тому сучасний учитель мусить працювати з новими технологіями, у його творчому арсеналі